

Biztonságos utakon a XXI. században

A 2004. évi nemzetközi konferencia szakmai értékelése

A most harmadszor megrendezett Biztonságos utakon a XXI. században című nemzetközi konferencia meghirdetett célja az volt, hogy a közlekedésbiztonság, a közlekedéspolitika, az intelligens közlekedés, a forgalomtechnika és a kutatási eredmények területén a döntéshozók, tervezők, kutatók, valamint a kivitelezőipar képviselői minél több külföldi szakemberrel találkozhassanak. A mostani, harmadik nemzetközi tanácskozáson harminc ország képviselői járultak hozzá az eredményes munkához. A konferencia szakmai értékelésére a szerkesztőség a nemzetközi találkozó Szervező Bizottságának az elnökét kérte fel. Dr. Lányi Péter GKM osztályvezető cikkét, amelyben összefoglalja a konferencia szakmai eredményeit, az alábbiakban közöljük.

A tanácskozás komoly nemzetközi visszhangot váltott ki. Az Európai Bizottság vezető tisztviselői a konferenciát értékesnek ítélték hangsúlyozva, hogy a fejlett motorizációjú országok legkitűnőbb eredményeit érdemes, sőt ajánlatos figyelemmel követniük és alkalmazniuk saját gyakorlatukban az új uniós tagországoknak. Azt is hangsúlyozták, hogy a legújabb olyan uniós közlekedéspolitikai ajánlások, mint az "e-Safety", avagy az "e-Call" is napirendre kerültek a különféle előadásokon. A meghirdetett programhoz további nemzetközi projektekhez kapcsolódó tanácskozások: a "User forum"-a, munkamegbeszélése (GRSP) és kiértékelése ("Partners for Road") csatlakozott. Az Útügyi Világszövetség három műszaki bizottsága is Budapesten tartotta meg éves tanácskozását, egyidőben a konferenciával. Ajánlásként az alábbiak hangzottak el:

- A csatlakozó országok közül számosan kezdeményezik a közlekedési jogszabályok harmonizálását az EU-ban.

- Az új tagországokban a korábbiaknál nagyobb figyelmet kell fordítani a hivatalos közlekedéspolitikai irányelveken belül a közlekedésbiztonság előírásainak megvalósítására, az EU jogrendjéhez való közelítés érdekében.

- Sürgős és hatékony biztonsági kampányokat kell szervezni a biztonsági öv fokozottabb használatára és az ittas vezetés visszaszorítása érdekében, a jelenleginél szigorúbb ellenőrzési módszerek alkalmazása mellett.

- Nemcsak a halálos balesetekre, hanem a súlyos sérülésekre is figyelemmel kell lenni, mivel ezek is számottevően terhelik a gazdaságot és a társadalmat.

- Politikai szándék és a média meggyőzése egyaránt szükséges ahhoz, hogy a közutakon tapasztalt magatartásformák megváltozzanak, és lényegesen csökkenjen a balesetekből származó emberi tragédiák száma. Jellemző példaként említették Franciaországot, ahol Jacques Chirac felelősségteljes elnöki beszéddel a halálos balesetek jelentős csökkentését rövid idő alatt megcélzó mozgalmat kezdeményezett.

- A résztvevők véleménye szerint az autópályák használati díja nem lehet nagyon magas, mert akkor a nehéztehergépkocsik kevésbé biztonságos utakra terelődnek, és a társadalom számára jelentős kiadásokat okoznak.

- Határozott igény van a közlekedési szempontból biztonságosnak mondott országok és az EU tagországai közötti kooperációra a már elkövetett hibák elkerülésére. Ez az együttműködés a "Legjobb Gyakorlati Példák Kézikönyve" európai kézikönyvéhez vezethet, amely mértékadó lehet egy biztonságos közúti környezet, az úttervezés, az ellenőrzési módszerek, kampányok, a gyerekeknevelés stb. területe számára.

- Az olyan nemzetközi szervezetek és kezdeményezések, mint Európai Bizottság, PIARC (Útügyi Világszövetség), Partners for Road (holland közúti minisztériumi kezdeményezés a biztonság érdekében), GRPS stb. tevékenységei között célszerű együttműködésre (szinergikus hatás) törekedni.

A 235 szakértő 5 szekcióban kereste a közlekedésbiztonság aktuális problémáit és

megoldásait. A közlekedéspolitikai aktuális céljaként vizsgálták a közlekedésbiztonság kérdéseit. Az Európai Unió országai meglehetősen különböző képet mutatnak ezen a területen, nehéz egységes szemléletet érvényesíteni, sok esetben csak az eredményes intézkedések tanulmányozása lehet követendő példa. Mégis néhány alapproblémával szinte minden ország kénytelen foglalkozni, úgy mint:

- a fiatal járművezetők vezetői szokásainak vizsgálata és ellenőrzése,
- az alkoholos befolyásoltágú vezetés kiszűrése és visszaszorítása,
- a gyalogosok, kerékpárosok és gyermekek közlekedési feltételeinek javítása,
- komplex sebesség-ellenőrző rendszerek fontossága a megelőzés érdekében.

Néhány ország beszámolt a hatékony ellenőrzés fontosságáról és jelentős eredmények elérésének lehetőségéről. A személyi sérüléssel járó balesetek csökkentésének nagyon fontos eszközeként emlegették az állami és a helyi felelős szervezetek együttműködésének kialakítását.

A közlekedés biztonságát szolgáló forgalomtechnikai és útépitési módszerek egyedi kiválasztása különös óvatosságot feltételez. Kiemelték a körforgalmú csomópontok és a közúti visszatartó elemek rendszerének tervezési tapasztalatait, mint a közúti infrastruktúra biztonságának leglényegesebb elemeit. Ezen a téren a szakemberek és szakmai testületek hozzáértése politikai támogatás nélkül is jelentős segítséget nyújthatnak, figyelembe véve, hogy a közlekedésbiztonságért mindenki felel. A biztonságra való törekvés folyamán valamennyi úthasználó biztonsági szempontját annak teljes komplexitásában kell figyelembe venni. A biztonságos utak megtervezése többek közt azt jelenti, hogy az úthasználók szokásaihoz kell az útügyi tervezési elemeket igazítani.

Az esettanulmányokat áttekintő szekcióban többen hangsúlyozták a közúti, biztonsági auditálás fontosságát és az azzal elérhető eredményeket. A lehetséges baleseti helyzetek felismerése révén az egyedi problémák megoldhatók. Az ún. "proaktív auditálás" során a megtervezett műszaki megoldások elemzése, szemrevételezése mindenképpen eredményhez vezet. Hasonló fontossága van a beruházás minden stádiumában a kiválasztott auditáló csoportok ismételt vizsgálódásának. Kulcsfontosságú tulajdonítanak az auditorok képzésének és azok nemzetközi tapasztalatszerzésének. A műszaki, tervezési szempontok mellett azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni az emberi tényezőt és a lehetséges gazdasági veszteségeket.

Az intelligens közlekedési rendszerek, technológiák és megoldások célja a közlekedésbiztonság fejlesztése. A jövőbeni közlekedési információs rendszereknek minden úthasználót meg kell találniuk az információs átadás valamennyi eszközén és a média bármely ágán keresztül. A hatékony közúti üzemeltetés szinte minden megoldásába beépülnek az intelligens rendszerek. Az integrált intelligens közlekedésbiztonsági rendszerekben mind a passzív, mind az aktív biztonsági rendszerek intelligens megoldásai előfordulnak. A tanácskozáson az EU "e-Safety" kezdeményezéseit a jövőbeni célkitűzések között hangsúlyozzák.

Részletes baleset-elemzési tanulmányok és modellek elemzésére került sor a megengedett sebességhatárok hatásait, az új jogszabályok következményeit, a veszélyes útszakaszok azonosítását, az útgeometria-elemeik megváltozását és azok baleseti hatásait vizsgálva.

Az útügyi Világszövetség (PIARC) négyévenként tart világkonferenciát, a közbenső időszakban nemzetközi összetételű műszaki bizottságok folyamatos munkával készülnek a legújabb műszaki eredmények összefoglalására. A Világszövetség 2004-2007 közötti időszakára vonatkozó Stratégiai Tervében a közlekedésbiztonság prioritást kapott. A négyévenkénti világkonferenciák közötti időszakban az érintettek minden nemzetközi fórumot kihasználják az ismeretek közreadására, és a tapasztalatszerzésre. Világtendencia a biztonságra való törekvés társadalmi igénye. E tekintetben nagyon is helytálló, hogy egyetlen ország sem akarja mások hibáit megismételni. A PIARC továbbra is keresi azokat a nemzetközi konferenciákat és műhelyeket, ahol ezt a célt megvalósíthatják.

Az IMAGINE IT európai uniós projektnek egy olyan hozzáférési pont megvalósítása, kifejlesztése a célja, amely révén a felhasználó közlekedő személyek Európa bármely

pontján hozzájuthatnak a helymeghatározás, az intermodális közlekedési információ, a térképes tájékoztatás, az útbaigazítás és az útvonalválasztás lehetőségéhez. A konferencia keretében lebonyolított tanácskozáson az új uniós tagországok lehetséges csatlakozását és a csatlakozás esetleges műszaki akadályait vizsgálták. A közlekedési információs rendszer a közép-európai országokban, de elsősorban csupán a városi területeken működik, s ott sem mindig kielégítő színvonalon. A megoldást elősegítő kézikönyv készítése hozzájárulhat az új tagországok rendszerbe illeszkedéséhez. A projekt sok tekintetben kapcsolódik a jövőben az elektronikus díjszedés és a fizetési lehetőségek vizsgálatához is.

A GRSP (Global Road Safety Partnership) mozgalom 2000 óta létezik Magyarországon nemzeti bizottság keretében. Uniós csatlakozásunkkal helyzetünk alapvetően megváltozott, és olyan független bizottságot kell létrehozni, amelyben a kormány, a civil társadalom és az üzleti-gazdasági élet szereplői vesznek részt. Az utóbbi négy év eredményes projektjei között említhető a nehézárművek biztonságát fokozó, a balesetveszélyes helyszínek megszüntetésére irányuló és a biztonsági öv használatát növelő kezdeményezés. A jövőbeni feladatok között említhető az eddigi intézkedések értékelése, a biztonsági módszerek jogi szabályozása és további közúti biztonsági projektek, illetve kampányok kezdeményezése a GRSP szellemében.

A "Partners for Road" holland kezdeményezés Magyarországon a "Biztonságos utak a XXI. században" című második, 2002. évi konferencián indult el. Célja a biztonságos utak tervezése, amelynek keretében irányelv készül a legjobb megoldásokról, törekedve az alacsony kivitelezési költségre és a magas hatásfokú módszerekre. Reményeink szerint a kezdeményezést az EU anyagilag is támogatni fogja. Az ismeretek rendszerének, hálózatának, fórumának kialakítása és azok nemzetközi cseréje a kezdeményezés célja. A megcélzott terület Közép- és Kelet-Európa közúti adminisztrációi.

Dr. Lányi Péter, GKM osztályvezető

A konferencián előadók és elérhetőségük **itt** letölthető.

A BIZTONSÁGOS UTAKON A XXI. SZÁZADBAN KONFERENCIA ELŐADÓI

BUDAPEST, 2004. OKTÓBER 25–27.

A KONFERENCIÁT A MAGYAR ÚTÜGYI TÁRSASÁG ÉS AZ AIPCR (ASSOCIATION MONDIALE DE LA ROUTE) RENDEZTE.
AZ ELŐADÁSOK ANYAGAI A KÖZUTAK EURÓPÁBAN SOROZAT 9. KÖTETÉBEN JELENTEK MEG AZ ÁKMI KIADÁSÁBAN.

NÉV	TITULUS	SZERVEZET	Cím	TELEFON, E-MAIL
MEGNYITÓBESZÉDEK				
KAZATSAY ZOLTÁN	HELYETTES ÁLLAMTITKÁR	GAZDASÁGI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM		
FERREIRA FRANCISCO	TUDOMÁNYOS MUNKATÁRS	EU BIZOTTSÁG		
I. SZEKCIÓ – KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁG MINT A KÖZLEKEDÉSPOLITIKA AKTUÁLIS KÉRDÉSE				
MIKULIK JOSEF (CZ)	DR. ING., IGAZGATÓ	TRANSPORT RESEARCH CENTRE (CDV)	LÍŠEŇSKÁ 33A, 636 00 BRNO, CZECH REPUBLIC	TEL.: +420 548 423 755, FAX: +420 548 423 748, MIKULIK@CDV.CZ
JANKÓ DOMOKOS (H)	PH.D			
EICHINGER EVA MARIA (A)	DIPL.-ING. DR. TECHN.	FEDERAL MINISTRY OF TRANSPORT, INNOVATION AND TECHNOLOGY ROAD DIRECTORATE		
BREYER GÜNTER (A)	DIPL.-ING. DR. TECHN.	FEDERAL MINISTRY OF TRANSPORT, INNOVATION AND TECHNOLOGY ROAD DIRECTORATE	STUBENRING 1 A-1011 VIENNA, AUSTRIA	
DE WINNE ETIENNE (B)	PROF. IR., A GENTI EGYETEM PROFESSZORA, FLAMAND ÚTIGAZGATÁSI FŐFELÜGYELŐ	GHENT UNIVERSITY, FACULTY OF ENGINEERING	TECHNOLOGIEPARK 904, 9052 ZWIJNAARDE, BELGIUM	TEL.: +32 9 264 54 89, FAX +32 9 264 58 37, ETIENNE.DEWINNE@UGENT.BE
KRYSTEK RYSZARD (PL)		GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY		RKRYSTEK@PG.GDA.PL
JAMROZ KAZIMIERZ (PL)		GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY		KJAMROZ@PG.GDA.PL
MICHALSKI LECH (PL)		GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY		MICHAL@PG.GDA.PL

NÉV	TITULUS	SZERVEZET	Cím	TELEFON, E-MAIL
II. SZEKCIÓ – FORGALOMTECHNIKAI ÉS ÉPÍTÉSI BEAVATKOZÁSOK HATÁSA				
GUICHET BERNARD (F)	KÖRFORGALMAK SZAKÉRTŐJE	KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM, FRANCIAORSZÁG		
PÁLFAY ANTAL (H)	MŰSZAKI VEZÉRIGAZGATÓ HELYETTES	NA RT.	1036 BUDAPEST, LAJOS UTCA 74–76.	TEL.: (+36 1) 4368 200; FAX: (+36 1) 4368 210, PALFAY.ANTAL@AUTOPALYA.HU
WINK BERN WOLFGANG (D)	KÖZGAZDÁSZ	INTERNATIONAL DIVISION OF VOLKMANN & ROSSBACH, MONTABOUR, GERMANY		
PEJ KÁLMÁN (H)	OKLEVELES ÉPÍTŐMÉRNÖK, ÜGYVEZETŐ	TANDEM MÉRNÖKIRODA KFT.	POSTACÍM:1300 BUDAPEST, PF. 4, IRODA: 1033 BUDAPEST, POLGÁR U. 12.	TEL.: (+36 1) 3688 343; TEL./FAX: (+36 1) 4532 449, TANDEMPEJ@AXELERO.HU
GRAHL STEFAN (D)	DR.-ING.	TRANSPORTATION CONSULTING ENGINEER	CHARLOTTENBURGER STRASSE 69, D, 13086 BERLIN	STEFAN.GRAHL@T-ONLINE.DE, WWW.STEFANGRAHL.DE
III. SZEKCIÓ – ESETTANULMÁNYOK, A KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁG SPECIÁLIS SZEMPONTJAI				
LAMBERT STEPHEN (IRL)		REGIONAL ROAD SAFETY ENGINEER, DONEGAL REGIONAL DESIGN OFFICE, PUBLIC SERVICES CENTRE, DRUMLONAGHER, CO. DONEGAL, IRELAND		TEL.: +353 (074) 9724 500, FAX: +353 (074) 9723 469 SJLAMBERT@EIRCOM.NET, STEPHEN.LAMBERT@NRDO.IE, WWW.NRA.IE
KOREN CSABA (H)	PROF.	SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM	9026 GYŐR, EGYETEM TÉR 1.	TEL: +36 96 503 400
PICHLER CHRISTOPH (A)				
ELSENAAR PETER M. W. (NL)	IR. CHAIRMAN SENIOR ADVISOR DIRECTOR	DUTCH ROAD TRAFFIC VICTIMS ORGANISATION VSS, GLOBAL ROAD SAFETY PARTNERSHIP GRSP, PARICEL CONSULT	KRAAIVENSTRAAT 38–11., 5048 AB TILBURG, THE NETHERLANDS	TEL.: +31 13 4690 666, FAX: +31 13 4690 202, PELSENAAR@CS.COM
HOLM CAJ (FIN)	PROJECT MANAGER	TRAFICON LTD.	LÄNSIPORTTI 4 FIN-02210 ESPOO, FINLAND	TEL.: +358 9 8041 922, FAX: +358 9 8031 344 CAJ.HOLM@TRAFICON.FI

NÉV	TITULUS	SZERVEZET	Cím	TELEFON, E-MAIL
CHIN HOONG-CHOR (SGP)	ASSOCIATE PROFESSOR	DEPARTMENT OF CIVIL ENGINEERING, NATIONAL UNIVERSITY OF SINGAPORE	10 KENT RIDGE CRESCENT, SINGAPORE 119260	CVECHC@LEONIS.NUS.EDU.SG
IV. SZEKCIÓ – INTELLIGENS KÖZLEKEDÉSI RENDSZEREK ÉS A KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁG				
STAUDINGER MAX (A)		EFKON AG, AUSZTRIA		
SCHWAB NICOLAS (F)		AUTOROUTES DU SUD DE LA FRANCE (ASF)		NICOLAS.SCHWAB@ASF.FR
SIEGLER VERA (H)		TOPOLISZ KFT.		
SATTLER PETER (A)		VIA DONAU	DONAU-CITY STRAßE 1, 1220 WIEN	TEL.: +43 1 595 48 96 57, FAX: +43 1 595 48 96 19
LOVAS TAMÁS (H),		BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM	FOTOGRAMMETRIA ÉS TÉRINFORMATIKA TANSZÉK 1111 BUDAPEST, MŰEGYETEM RAKPART 3.	TLOVAS@MAIL.BME.HU
BARSI ÁRPÁD (H)		BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM	FOTOGRAMMETRIA ÉS TÉRINFORMATIKA TANSZÉK 1111 BUDAPEST, MŰEGYETEM RAKPART 3.	BARSI@EIK.BME.HU
JELUŠIĆ NIKO (HR)	B.Sc.	FACULTY OF TRANSPORT AND TRAFFIC ENGINEERING	VUKELIĆEVA 4, HR-10000 ZAGREB	TEL.: +385 1 2380 222 JELUSICN@FPZ.HR,
ANŽEK MARIO (HR)	D.Sc.	FACULTY OF TRANSPORT AND TRAFFIC ENGINEERING	VUKELIĆEVA 4, HR-10000 ZAGREB	MANZEK@FPZ.HR
BADANJAK DRAGAN (HR)	D.Sc.	FACULTY OF TRANSPORT AND TRAFFIC ENGINEERING	VUKELIĆEVA 4, HR-10000 ZAGREB	DRAGAN.BADANJAK@FPZ.HR
LINDENBACH ÁGNES (H)	DR.-HABIL. FŐTITKÁR	ITS HUNGARY EGYESÜLET		TEL./FAX: (+36 1) 2031 206, INTERUT21@TVNETWORK.HU
V. SZEKCIÓ – BALESETI ELEMZÉSEK ÉS MODELLEK				
HOLLÓ PÉTER (H)	DR. HABIL.	SZE??		
GÖNCZI ATTILA (RO)	DR.	„POLYTECHNICA” UNIVERSITY OF TIMISOARA	RO-300191 TIMISOARA, STR. REMUS 14.	TEL.: +40 740 073 951, FAX.: +40 256 404 287, AGONCZI@MPT.U TT.RO
MOCSÁRI TIBOR (H)	TUD. FMTS.	KTI		

NÉV	TITULUS	SZERVEZET	Cím	TELEFON, E-MAIL
IYINAM ADEM FAIK (TR)	DR.	TECHNICAL UNIVERSITY OF ISTANBUL, FACULTY OF CIVIL ENGINEERING, DEPARTMENT OF TRANSPORTATION	34469, AYAZAGA, ISTANBUL, TURKEY	TEL.: +90 212 285 36 62, FAX: +90 212 285 34 20, AFIYINAM@INS.ITU.EDU.TR
CELIKOGLU HILMI BERK (TR)		TECHNICAL UNIVERSITY OF ISTANBUL, FACULTY OF CIVIL ENGINEERING, DEPARTMENT OF TRANSPORTATION	34469, AYAZAGA, ISTANBUL, TURKEY	TEL.: +90 212 285 37 98, FAX: +90 212 285 34 20, HBCELIKOGLU@INS.ITU.EDU.TR
IYINAM SUKRIYE (TR)	AS. PROF. DR.	TECHNICAL UNIVERSITY OF ISTANBUL, FACULTY OF CIVIL ENGINEERING, DEPARTMENT OF TRANSPORTATION	34469, AYAZAGA, ISTANBUL, TURKEY	TEL.: +90 212 285 36 61, FAX: +90 212 285 34 20, SIYINAM@INS.ITU.EDU.TR
ALISPAHIĆ SINAN (HR)	D.Sc.	CROATIAN AUTOMOBILE CLUB	AVENIJA DUBROVNIK 4, 10010 ZAGREB; CROATIA	TEL.:++ 385 1 6611 934; ALISPAHIC@HAK.HR
ZUBER NENAD (HR)	M.Sc.	CROATIAN AUTOMOBILE CLUB	AVENIJA DUBROVNIK 4, 10010 ZAGREB; CROATIA	TEL.:++ 385 1 6611 934; ALISPAHIC@HAK.HR
STEINER SANJA (HR)	D.Sc.	FACULTY OF TRANSPORT STUDIES	VUKELIĆEVA 4, 10 000 ZAGREB; CROATIA	
VUJANIC MILAN (YU)	PH.D.	UNIVERSITY OF BELGRADE, FACULTY OF TRANSPORT AND TRAFFIC ENGINEERING	VOJVODE STEPE 305, BELGRADE, SERBIA AND MONTENEGRO	TEL.: +381 11 309 12 70, E-MAIL: M.VUJANIC@SF.SF.BG.AC.YU
HADZIC DEMIR (YU)	B.Sc. HEAD OF ROAD SAFETY DEPARTMENT	MINISTRY OF CAPITAL INVESTMENTS OF REPUBLIC OF SERBIA	NEMANJINA 22–26, BELGRADE, SERBIA AND MONTENEGRO	TEL.: +381 11 361 62 92, DHADZIC2002@YAHOO.CO.UK
NIKOLIC NENAD (YU)	B.Sc. OFFICER	ROAD SAFETY DEPARTMENT, MINISTRY OF CAPITAL INVESTMENTS OF REPUBLIC OF SERBIA	NEMANJINA 22–26, BELGRADE, SERBIA AND MONTENEGRO	TEL: +381 11 361 62 92, NNIKOLIC@MSAOTEL.SR.GOV.YU
MLADENOVIC DUSAN (YU)	M. Sc. SECRETARY	ASSOCIATION FOR TRANSPORTATION AND TELECOMMUNICATIONS, CHAMBER OF COMMERCE AND ECONOMY OF SERBIA	RESAVSKA 13–15, BELGRADE, SERBIA AND MONTENEGRO	TEL.: + 381 323 04 67, SAOBRACAJ@PKS.CO.YU